

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РУСКИ ЕЗИК ЗА ПОСТИГАНЕ НА НИВО В1.1
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по *руски език* във втори гимназиален етап на средната образователна степен е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с изграждането на комуникативни компетентности на ученика и с общуването.

Тази учебна програма е продължение на учебната програма за VIII, IX и X клас по учебен план без интензивно и без разширено изучаване на руски език и е предназначена за обучение на ученици в XI и XII клас по учебен план без интензивно и без разширено изучаване на руски език за постигане в края на XII клас на ниво В1.1 по Общата европейска езикова рамка. Програмата позволява гъвкаво прилагане на изискванията за постигане на описаното ниво на знания и умения по руски език в съответствие с училищния учебен план.

Тематичните области, езиковите средства, речевите и писмените дейности в програмата са съобразени с интересите, възрастта и опита на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се за всеки клас и етап на обучение.

Очакваните резултати по четирите умения – слушане, четене, говорене и писане, се основават на Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 от 30 ноември 2015 г. за общообразователната подготовка.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира най-същественото в кратки указания, послания, обяви и съобщения, представени с ясна дикция и нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да проследява кратък 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да извлича основна информация, да открива темата и да разграничава съществените моменти в ограничени по обем писмени текстове по познати теми от всекидневието, свързани с непосредственото обкръжение и написани на стандартен език; • да се ориентира и открива 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <p>При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да общува в обичайни ситуации от всекидневието, които изискват пряк обмен на конкретна информация по познати теми; • да установява контакт, да търси и дава информация, да изказва мнения и идеи при изпълнение на обичайни задачи и дейности по теми от всекидневието; • да участва в разговор за решаване на преките си потребности с кратки реплики, дори и да не разбира изцяло всичко, като разчита на помощта на събеседника; • да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и 	<p><u>Ученикът може:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • да формулира кратки съобщения и бележки по зададена тема; • да попълва формуляри; • да пише писмо (вкл. електронно) с цел покана, молба, извинение, приемане или отхвърляне на предложение, изразяване на

<p>разговор, като разбира комуникативните намерения на събеседника (цел, адресат) и идентифицира лицата, темата на разговора, мненията и чувствата;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира основната информация от средствата за масово осведомяване; • да разбира конкретни подробности в кратки, ясно формулирани текстове по познати теми от всекидневието; • да разбира указания за изпълнение на учебни дейности и задачи. 	<p>необходимата информация в обяви, проспекти, реклами, менюта, разписания, указания за ползване и действие и др.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира конкретна информация в кратки писма, покани и електронни съобщения, определяйки изразените в тях намерения и чувства; • да се ориентира в несложни текстове с помощта на илюстративен материал в тях или като използва компенсаторни стратегии; • да разбира указания за изпълнение на учебни дейности. 	<p>интонация, ненарушаващи разбирането;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да владее и използва подходящи и разнообразни езикови средства, речево поведение, регистър на общуване; • да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да описва семейството си и познати хора, условията си на живот и обкръжаващата го среда; • да изразява накратко своя преценка и мнение, одобрение/неодобрение, съгласие/несъгласие по познати теми; • да разказва за себе си, за настоящата и предходната си дейности, за своето настояще и минало, за бъдещите си планове; • да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да използва компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. 	<p>благодарност и др., като използва несложни изразни средства;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да описва накратко събития от личния си житейски опит и да изразява мнение; • да съставя текст по опорни точки, илюстративен материал или по зададен план; • да съставя текст, чиито вид, структура и съдържание съответстват на комуникативната задача; • да пише текстове, съобразени с граматичните и правописните чуждоезикови норми.
---	---	---	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
<p>I. Аз и другите</p> <ul style="list-style-type: none"> • Междуличностни отношения (чувства, емоции) <p>II. Светът около мен</p> <ul style="list-style-type: none"> • Транспорт и 	<p>СЛУШАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира съществената информация от изказвания и кратки текстове, свързани с всекидневието и с изучаваните тематични области и представени с ясна дикция, нормално темпо на речта, стандартно произношение и характерна за езика интонация; • да проследява кратък разговор, свързан с изучаваните тематични области, между носители на езика, като идентифицира лицата, темата на разговора, 	<p>ГРАМАТИКА</p> <p>I. МОРФОЛОГИЯ</p> <p>1. Морфемна структура на думата</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разпознаване на основни продуктивни словообразователни модели. <p>2. Съществително име</p>

<p>ориентация в града</p> <ul style="list-style-type: none"> • Социални контакти <p>III. Всекидневие</p> <ul style="list-style-type: none"> • Моите отговорности и задължения • Хранене и заведения за хранене • Магазини. Услуги <p>IV. Здраве и здравословен начин на живот</p> <ul style="list-style-type: none"> • Грижи за здравето (медицински услуги). <p>V. Природа и екология</p> <ul style="list-style-type: none"> • Природни явления и опазване на околната среда <p>VI. Моята родина и светът</p> <ul style="list-style-type: none"> • Езици, страни, народи • Културни и исторически забележителности в родината и Русия • Популярни празници 	<p>изразените мнения и чувства;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да разбира основната информация в интервюта, новини, предавания по радиото и телевизията; • да разбира конкретна информация от кратки съобщения, разговори, реклами, обяви, разписания на влакове, автобуси, самолети, прогнози за времето; • да разбира често употребявана лексика и изрази в текстове, свързани с изучаваните тематични области; • да използва компенсаторни стратегии, като се опира на контекста и се ориентира по звуков фон, по интернационални думи и интонация. <p>ЧЕТЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да извлича основната информация от кратки автентични/адаптирани текстове от оригинални източници (приказки, разкази, стихотворения, анекдоти, сценки, рубрики от младежки списания) по изучаваните тематични области и написани на стандартен език; • да разбира комуникативната насоченост, да разграничава персонажите, да открива основната тема и съществените моменти, както и изразените мнения, намерения и чувства; • да се ориентира и да открива основната информация в указания, обяви, реклами, менюта, рецепти, разписания, програми; • да открива конкретна информация в кратки лични писма, електронни съобщения, покани, рубрики в младежки списания и интернет; • да открива ключовите думи и изрази в текстове, свързани с изучаваните тематични области; • да се ориентира в кратки текстове с помощта на илюстративен материал в тях, като използва компенсаторни стратегии (заглавие и контекст, специфика на конкретния вид текст и др.) или речник. <p>ГОВОРЕНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <p>При диалогична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да общува в обичайни ситуации от всекидневието и в съответствие с комуникативната задача; • да участва в разговор (вкл. и с помощ от събеседника си), като обменя и 	<ul style="list-style-type: none"> • Употреба на основните падежни значения: <i>Именителен падеж</i> <i>Родителен падеж</i> <i>Дателен падеж</i> <i>Винителен падеж</i> <i>Творителен падеж</i> <i>Предложен падеж</i> <p>3. Прилагателно име</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пълни форми на прилагателните; • Род и число на пълните прилагателни; • Съгласуване на пълните прилагателни със съществителните по род и число в именителен падеж; • Склонение на пълните прилагателни; • Образуване на степени за сравнение на често употребявани прилагателни (проста сравнителна и сложна превъзходна); • Кратки прилагателни. <p>4. Местоимение</p> <ul style="list-style-type: none"> • Употреба на личните местоимения; • Употреба на местоименията, както следва: - притежателни; - въпросителни; - показателни; - определителни; - отрицателни; - възвратни. <p>5. Числително име</p> <ul style="list-style-type: none"> • Числителни бройни до 1000 в
--	--	--

<p>и традиции</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пътуване, ваканция, туризъм <p><i>В определени уроци да има елементи и/или рубрика за културата на Русия и на рускоезичния свят, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на ИКТ в урочната дейност. Изкуствата и технологиите да са представени в дейностите.</i></p>	<p>обсъжда конкретна информация и изразява мнение по изучаваните тематични области;</p> <ul style="list-style-type: none"> • да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да прилага компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. <p>При монологична реч</p> <ul style="list-style-type: none"> • да представя информация по изучаваните тематични области; • да разказва накратко случки, събития, преживявания, впечатления, свързани с изучаваните тематични области; • да прави кратко изказване по предварително зададен план или по илюстративен материал; • да разказва за настоящите си и предходни дейности, за бъдещите си планове и намерения; • да изразява накратко своя преценка и мнение по въпроси, свързани с предвидените тематични области; • да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да прилага компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми. <p>ПИСАНЕ</p> <p>Ученикът може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да пише кратко съобщение, бележки, писмо (вкл. електронно) по изучаваните тематични области; • да съставя кратък текст (вкл. с помощта на опорни точки, илюстративен материал), чиито вид, структура и съдържание съответстват на комуникативната задача; • да пише кратък текст с изразена лична преценка; • да споделя накратко преживявания и да изразява лична преценка по изучаваните тематични области; • да попълва формуляри; 	<p>именителен падеж;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Числителни редни до 20; • Употреба на числителни в съчетание със съществителни имена. <p>6. Глагол</p> <ul style="list-style-type: none"> • Време; • Спрежение; • Възвратни глаголи; • Глаголи за движение; • Императив; • Управление на глагола. <p>7. Наречие Видове наречия.</p> <p>8. Служебни части на речта</p> <p>II. СИНТАКСИС</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сложни изречения; • Пряка и косвена реч. Съюзи и съюзни думи за връзка; • Словоред в изречението. <p>ЛЕКСИКА</p> <p><i>Включва основни лексикални единици по предвидените от програмата тематични области.</i></p> <p>Включват се и следните речеви дейности, както и средствата за тяхното осъществяване: поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници, предложения и планиране на съвместна дейност,</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • да отправя покана, молба, извинение, поздравление, пожелание, да приема или отхвърля предложения, да изразява благодарност; • да си служи с правопис и пунктуация, които не затрудняват разбирането и са съобразени с нормите на руския език. <p>*В XI клас учениците създават писмен текст с обем 150-160 думи, а в XII клас – писмен текст с обем 160-170 думи.</p>	<p>желание и предпочитание, мнения и препоръки, преценка и изводи, разказване и описание, съпоставителна характеристика.</p>
--	---	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНА ГОДИНА

Годишен брой часове за изучаване на предмета в XI клас - 72 часа

Годишен брой часове за изучаване на предмета в XII клас - 62 часа

За нови знания	50%
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	45%
За контрол и оценка	5%

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки за учебен срок в:	XI клас	XII клас
Устни изпитвания и участие в работа в клас	минимум 2 оценки	минимум 2 оценки
Писмени домашни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Контролни работи	минимум 1 оценка	минимум 1 оценка
Класна работа	1 оценка	1 оценка
Работа по проекти	1 оценка	1 оценка

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Тази програма дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение за стимулиране на индивидуалното развитие на учениците и самостоятелност при учене, както и за насърчаване на мотивацията им в перспективата на ученето през целия живот.

Обучението по руски език дава възможност ученикът:

- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;

- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на руски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО РУСКИ ЕЗИК

Обучението се осъществява чрез:

- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на дейностно-ориентиран подход с акцент върху практическото приложение на езика;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети и новият материал се съпоставя с изучения;
- **интегрирано изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности;**
- общуване в клас на руски език (български език се използва при необходимост);
- изграждане на нагласа за межкултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при изучаване на социокултурната информация за Русия и рускоезичния свят.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации; използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет български език и литература.
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и концепции и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с учебен предмет математика.
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по руски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с всички учебни предмети.
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на необходимост от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез:

	<ul style="list-style-type: none"> • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • представяне на съчинения, стихотворения, песни и пиеси; • работа по проекти и презентации; • дидактически игри в устна или писмена форма (съставяне на фрази, истории с определени думи, групиране на думи, кръстословици, и т.н.); • извънкласна дейност, обвързана с учебния процес (посещения на кино, театрални или оперни постановки на руски език, или свързани с културния контекст на рускоговорящите страни, изложби, уроци, изнесени сред природата и свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио- и мултимедийни материали; печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.); • електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси), връзка с всички учебни предмети.
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване културите на другите народи, връзка с учебен предмет гражданско образование.
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и приемане на нови идеи, връзка с всички учебни предмети.
КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, и за развиване на креативност, връзка с учебен предмет български език и литература.
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВΟΣЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебен предмет физическо възпитание и спорт.